

(13) 1/2018

ZNOJEMSKÝ

COUNTRYMAN

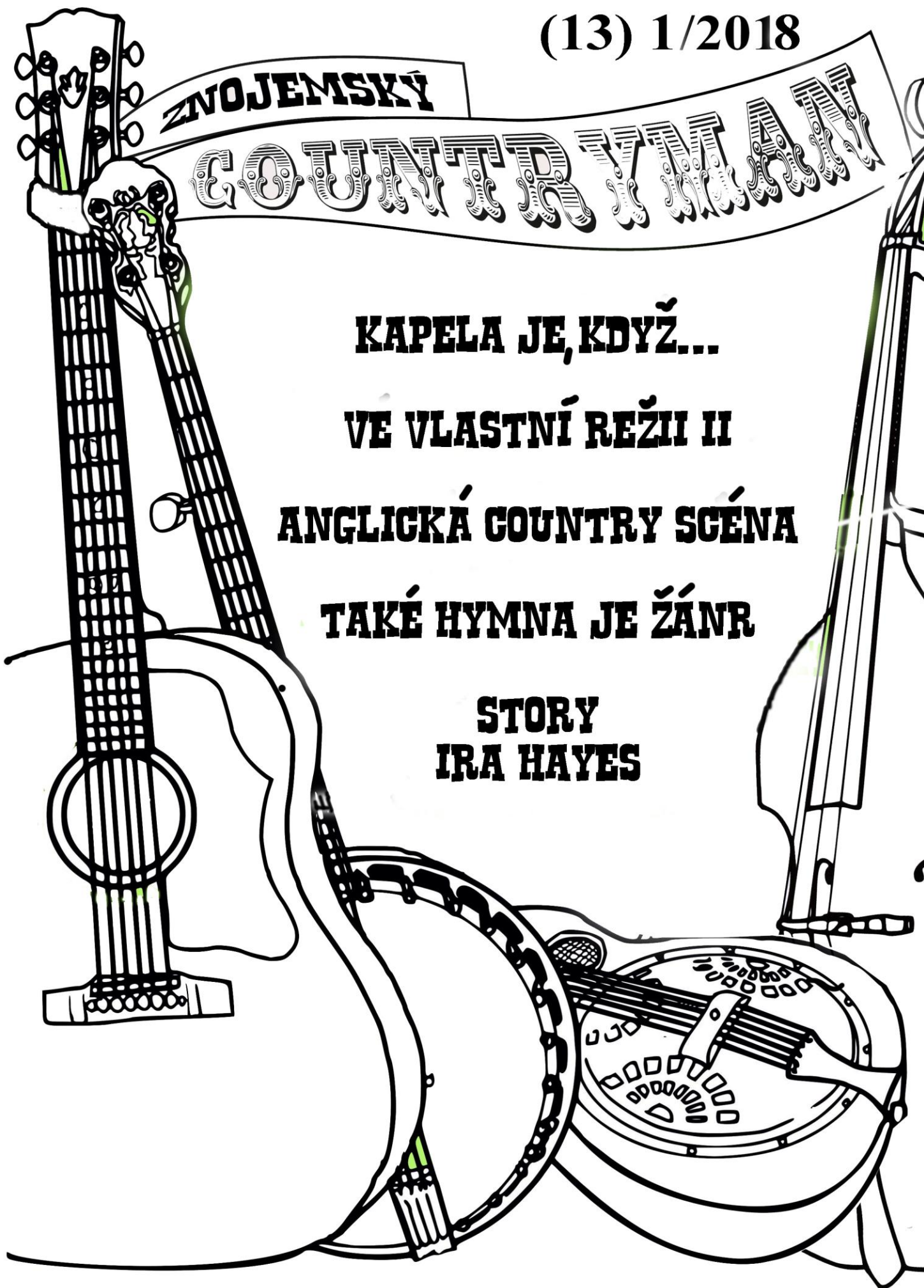
KAPELA JE, KDYŽ...

VE VLASTNÍ REŽII II

ANGLICKÁ COUNTRY SCÉNA

TAKÉ HYMNA JE ŽÁNŘ

**STORY
IRA HAYES**

KAPELA JE, KDYŽ ...

Jestliže jsem Sebranku v jednom z předchozích Countrymanů nazval kapelou virtuální ve smyslu ne zcela skutečnou, vycházel jsem z toho, že se mění podle momentální situace, používá repertoár, kterým se prezentuje v obdobném složení kapela Havaj Band, atd.

Co tedy činí kapelu kapelou? Co kapelu charakterizuje?

Především je to její personální a nástrojové obsazení. To se sice může během času měnit, například při výměně slabšího hráče za kvalitnějšího, jádro kapely ale zůstává.

Kapela si při svém ustavení dá nejen název, který je pak její ochrannou známkou, již se prezentuje na veřejnosti, ale podstatnější je zvolený program. Po stránce hudební vychází již z nástrojového obsazení. Tak například country kapela s obsazením pětistrunné banjo, kytara, kontrabas, housle, mandolína bude hrát nejspíš bluegrass. S bicími, elektrickými kytarami, steelkytarou, případně s klávesami bude hrát něco podobného moderní country atd.

Leckdy kapely zdůrazní svou jednotu i oblečením, jako například činí kapela ŠERO. I Voraři si kdysi nechali ušít kalhoty a košile různých barev, ale jednotného střihu.

Ke kapelnímu programu patří i nastavení cíle, kterého chce kapela dosáhnout. Hodlá si vydobýt postavení v žánru, nahrávat a vydávat nosiče se svou hudbou nebo vzniká pro komerční cíl – prostě si hudbou vydělávat hraním na zábavách, svatbách, narozeninových party. Podle toho sestavuje i repertoár.

A propos repertoár. Ten patří rovněž k základním pilířům kapely. Ten kapelu charakterizuje a odlišuje od ostatních nejvíc, zvláště když staví na vlastní tvorbě. V takovém případě je obvykle součástí kapely i textař a aranžér nebo tyto role na sebe bere některý člen kapely. Profesionální kapely mají tohle ošetřeno smlouvou, u amatérských skupin to obvykle stojí na gentlemanské dohodě.

UPŘESNĚNÍ: V minulém Countrymanu jsem se v článku o emigrantech dopustil dvou nepřesností.

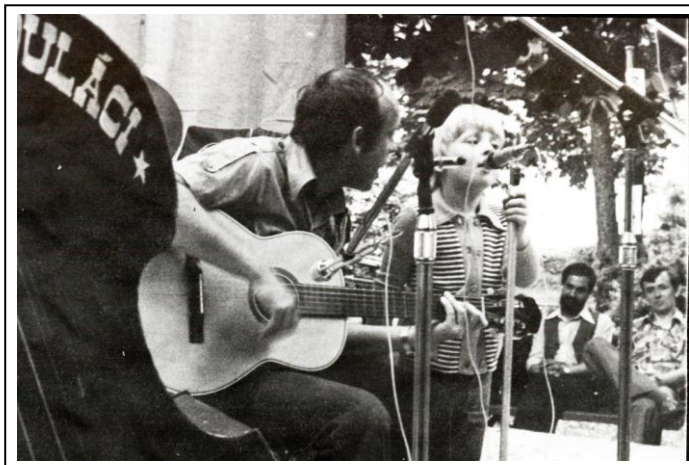
1. Brněnští trampští písničkáři Luboš Lampa Dvořák s Frantou Foným Pochopem neemigrovali v roce 1979, ale až v roce 1981 po Portě, na které byla jejich kapela Příboj oceněna Zlatou Portou.
2. Znojemský kytarista Bohuš Fröhlich a zpěvačka Hana Fukačová působili před emigrací v orchestru Studio Club, nikoliv v Nonetu.

BEZ INFÚZE MLADÉ KRVE ZNOJEMSKÁ COUNTRY UMŘE

Zásadním faktorem, který má vliv na stávající a hlavně budoucí vývoj znojemské country, je absence mladé krve, alespoň jedné kapely takzvané třetí generace, která by přitáhla ke country posluchače svého věku. Jednotlivci by se i našli – Libor Svoboda, mladý Málek, Marek Rubeš, Marek Nekvasil... je ovšem otázkou, kdo z nich se ve Znojmě uchytlí natrvalo. Ale i kdyby nakrásně ve Znojmě zůstali a vznikla by i kapela, v osamocení, bez širší popularity a početnějšího posluchačstva by se jí žilo obtížně. Logicky by musela hledat spřízněné hudební a posluchačské duše mimo Znojmo.

Jak se zdá, i v tomto čas zapracoval proti country. Dřív vznikly studentské kapely na gymnáziu (Touláci, Dřevaři), na ekonomce (Repetenti) i na základkách (Hastrmani). Jejich spolužáci a spolužačky se při společných akcích stávali i publikem Vorařů, Farmářů, Stopařů, Jezdců a dalších znojemských kapel.

V hledání adeptů country hudby udělal ve Znojmě kus práce Michal Malč. Zatímco Voraři hledali nové spoluhráče mezi hotovými muzikanty a občas zlanarili hráče z jiných kapel (takto prý přetažením Honzy Pausara způsobili rozpad Jezdců), Michal hledal pro svoji Květinu hráče doslova na ulici. Někdy měl šťastnou ruku například při objevení Maxe Första, Pavla Moryska, jindy musel novice učit takřka od základu. I v těch případech, kdy dotyčný či dotyčná se v Květině neudrželi, i takové přičichnutí k žánru je přivedlo alespoň do řad příznivců country. Michal tehdy také jako jediný dokázal přivést ke country svého syna Alana, který pak působil v kapele BLaF. Na znojemském countryovém pódiu se v jediném vystoupení objevil malý Lukáš Pospíchal a Martin Roupec, tuším, že i Ondřej Šťastník junior, kteří ovšem na koníčka svých otců nenavázali.

Jarda Jeff Pospíchal se svým synem Lukášem na pódiu Přehlídky znojemských country kapel, 1979

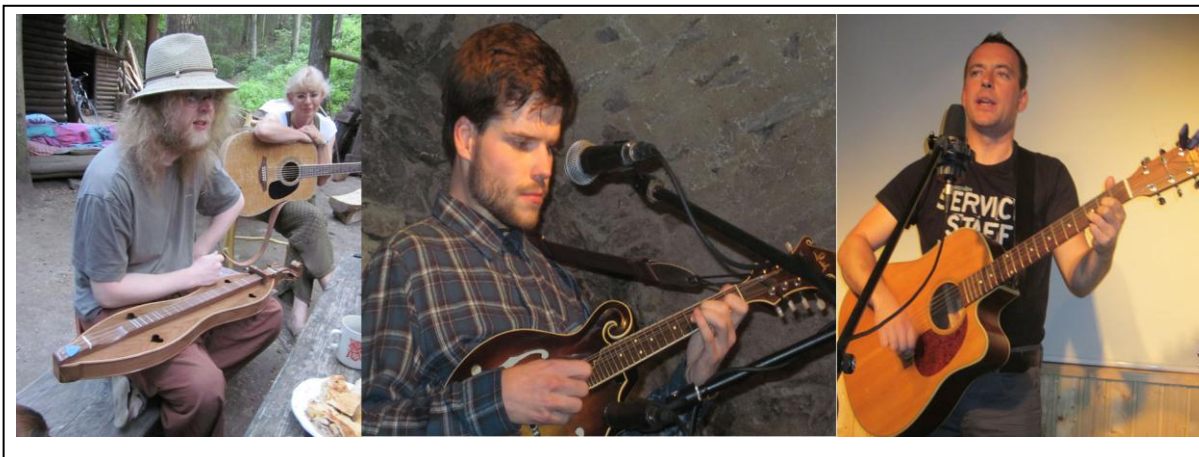
v kapele BLaF. Na znojemském countryovém pódiu se v jediném vystoupení objevil malý Lukáš Pospíchal a Martin Roupec, tuším, že i Ondřej Šťastník junior, kteří ovšem na koníčka svých otců nenavázali.

Větší úspěch ve směřování svého potomka měl a má Ludva Leischner, jehož syn Ludvík je nadějným klarinetistou, byť se spádý k dixielandu, je členem big bandu znojemské ZUŠ, ale občas se otcem nechá přemluvit k trampsko-swingovému vystoupení. Nedávno se v Leischnerově uskupení objevila další nová tvář, basista Honza Havlík. Také syn ex-Jewelka Martina Málka, Vojta, má hudební sklony, leč zatím nevytříbené.

Snahu hledat nové lidi pro country měl v letech 1981–1985 i klubový pořad Westerníček, v němž jsem v bloku První schůdek ke slávě zval začínající nebo dosud do kapel nezařazené mladé muzikanty. Takto se ve znojemském Klubu mládeže představili kytarista a zpěvák Erik Plas, později i se svou partnerkou Johankou Morávkovou, Jarka Krainová, dnes úspěšná ostravská folkařka a bluesmanka, Radek Vsetečka, Ivana Zerzánková, Michal Vrbica...

Zatímco rocková hudba alespoň částečně pronikla do učebních oborů ve znojemské základní umělecké škole, kde se vyučují například elektronické klávesy či bicí pod vedením i bývalých bigbitů, country tam svou oporu nemá. V tomto směru jsou začínající country muzikanti odkázáni stále jen sami na sebe nebo na pomoc hudebně pokročilejších kamarádů, výjimečně dojíždějí na country workshopy mimo Znojmo. V tom spatřují velkou rezervu, ale dokud se nenajde s country spřízněný hudební pedagog nebo multižánrově osvědčený hudební manažer, je to zatím jen v rovině přání. Chvályhodná je snaha Borise Dostála, basáka a kytaristy někdejších moravskokrumlovských Vlakovusáků a dnešních Paroháčů, jenž vyučuje hře na kytaru včetně countryových fines alespoň synky svých kamarádů. Snad tudy by mohla vést cesta.

Na druhou stranu možná zbytečně biju na poplach, neboť každý žánr má svůj vzestup, vrchol, ústup z výsluní zájmu a dojde takřka k jeho zapomenutí, kdy se mu věnuje jen hrstka pravověrných. V country to platí například o prapůvodní hillbilly. Nežrídka, což patrně souvisí s nekonečným koloběhem života, dochází k oživení – revivalu a na jeho základě k nové vlně zájmu. Těšme se!

Tři z mladších znojemských countryistů. Zleva: Marek Nekvasil, Libor Svoboda a Marek Rubeš. Najdou k sobě parťáky pro založení kapely?

VE VLASTNÍ REŽII II

Ponechám opět stranou hudebníky, kteří, ač nejsou profesionálové, hrají jen pro výdělek. Místem jejich působení jsou zábavy, svatby, narozeninové party, podnikové večírky. Sofistikovaná technika umožňuje i průměrnému muzikantovi vyhovět ideálu objednavatelů – za schůdnou cenu získat muziku na celý večer. Že je tam nikdo moc neposlouchá, to neřeší. Kde by byla veškerá muzika, kdyby ji všichni muzikanti dělali jen takto?

Hudba jako každé umění má v sobě sdělný, tvůrčí potenciál, který se ovšem obvykle kříží s komercí a často naráží na malý zájem pořadatelů. Konkrétně ve Znojmě tací osvědčení pořadatelé snad už ani nejsou. Město sice organizuje nebo se podílí na pořádání několika velkolepých akcí, ale jejich motivem v pozadí je opět komerční zájem. Takže není ani divu, že se muzikanti stahují do restaurací, kde jsou, pokud přitáhnou hosty, vítání, či do polosoukromých klubů, na mejdany do bytů, do garáží, kde okolo sebe mají své stále blízké publikum, které je ovšem nemotivuje k vyšším cílům, bez nichž víceméně degenerují.

Nechci zase přehřívát onu starou vorařskou polívčičku, kdy jsme v 70. a 80. letech organizovali desítky veřejných vystoupení. V 90. letech jsem poznal, jak se doba i v tomto ohledu změnila a leccos z předchozích zkušeností přestalo fungovat. Jistým řešením bylo stažení se do komorního prostředí TV klubu, do salonku hotelu Kárník či do klubu SVŠE Harvart, kde se časem publikum také ustálilo. Má-li se však okrajový žánr, jakým country, zejména ta tradiční, je, přežít, musí nacházet nové posluchačstvo a prosadit se do jeho oblíby.

To předpokládá vylézt z ulity do veřejného prostoru, což se některým kapelám očividně nechce. Řešením tak úplně není ani případná účast na country festivalech, neboť zase se tam setkávají se svým či stejně naladěným publikem, často netolerantním, jemuž stačí ke spokojenosti slyšet banjový roll. Je to tak trochu jako přesvědčování přesvědčených. Kapely si tam však alespoň osvojí pódiové chování. Průkaznějším je vystoupení před obecným publikem, i když vždy si kapelu přijdou poslechnout její sympatizanti, ale s nimi snad i posluchači noví, a o ty jde. V těchto případech platí: Staré příznivce nezklamat, nové získat. Ne moc ochotně řadím mezi takové akce ty pořádané v rámci vinných trhů, pivních dnů a podobně.

Pokud by se některá kapela či kapele nakloněný pořadatel rozhodli pro uspořádání veřejného vystoupení, měli by si uvědomit několik zásad. Především, napoprvé měli by zájem diváků opatrně otestovat, v takovém případě méně bývá více. Vždy se dají lavice přidat, než aby kapela hrála do poloprázdného auditoria, kdy posluchači si ostýchavě sedají raději dozadu a mezi kapelou a publikem je pak zoufale prázdný prostor.

V minulém režimu se pod heslem smazání rozdílu mezi městem a venkovem budovaly kulturní domy snad v každé vsi, z dřívějšíka jsou leckde ještě sokolovny či orlovny, navíc každá řádná venkovská hospoda měla i sál, a tak zatímco Znojmu levný prostor pro country akce chybí, starostové

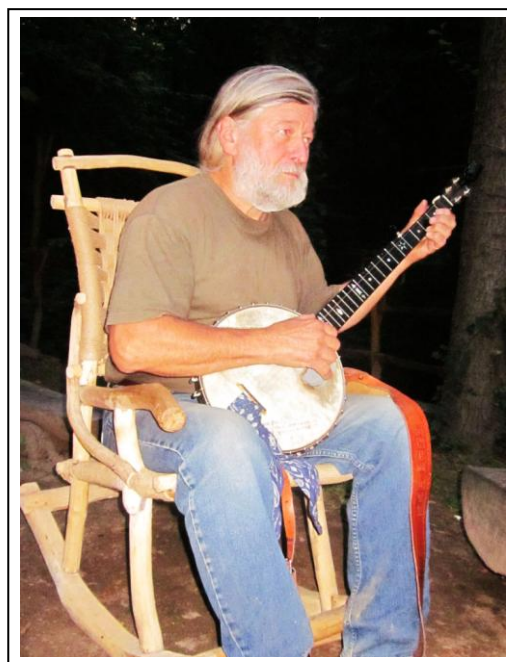
okolních obcí je nabízejí za symbolický poplatek nebo zcela zdarma. I takovou vstřícnou nabídku je třeba zvážit. Venkov víceméně stále žije svou kulturou (hody, posvícení, hasičský bál...), do níž country, obávám se, až tak příliš nezapadá. Je tu tedy nebezpečí, že místní možná nakouknou ze zvědavosti a pro mnohé příznivce kapel je cesta přes pole komplikací. Jistě, tam, kde country už nějak zakořenila, například díky kapele ŠERO v Tavíkovcích, je to nejspíš v pohodě. Ale už nedaleko odtud v Rybníkách jsem před lety s Maxem zažil takový nezáměr, že jsme po dvaceti minutách sbalili cajky a jeli domů. Tak v Citonicích tamní kapela S. A. M. Ci a kdysi před nimi skupina Farmáři vytvořily pro country příznivé prostředí.

Jistým, všeobecně uplatňovaným figlem k nalákání diváků jsou dvojkoncerty s hostem, jehož věhlas je už šířen rozhlasovým éterem, na hudebních nosičích, zkrátka má už jméno. I hosta je dobře volit tak, aby místní muzikant či kapela nebyla vedle něj jako trpaslík. To by bylo kontraproduktivní. A pak, doporučuji sjednávat taková vystoupení s reciprocitou. Dnes jsme pozvali my vás, příště pozvete vy nás. Kdysi to tak dělali Voraři, taky Květinka a dnes, pokud vím, Sešup. Na organizátory je také třeba tlačit, aby k pozvaným kapelám či zpěvákům přiřadili místního předskokana.

DALŠÍ LAUREÁTI S TITULEM MR. COUNTRYMAN

PAVEL KOMANČ NEKVASIL

Komanče znám léta a dlouho jsem nevěděl, že se vlastně jmenuje Pavel, příjmením Nekvasil. Jeho indiánská přezdívka vzešla z tramského prostředí. Patřil k těm pravověrným trampům vyrazejícím o víkendech týden co týden do přírody, bez ohledu na počasí a roční období. Kromě usárny často vlek l s sebou i fotobrašnu. Domů se vracel s úlovky okamžiků, aby se pak se snímky zúčastňoval saloonů tramských dovedností. Tehdy také patřilo takřka k samozřejmostem, aby tramp do kolektivní zábavy u táborového ohně přispěl písničkou nejlépe s vlastním kytarovým doprovodem. I jeho pak zachytila vlna country a záhy stál na pódiu s kapelou Repetenti. Komanč se pak poněkud stáhl z hudebního prostředí, ale u country, pokud je tak chápán vztah k tradičním hodnotám Ameriky, svým způsobem zůstal. Stal se velkým fandou amerických lehkých bojových aut – džípů. Jeden či dokonce dva vlastnil, jezdil s nimi nejen na srazy džípařů, ale i do západních Čech na Dny osvobození americkou armádou. Džípy, respektive jejich vybavení se mu stalo živností. V Česku, ale i v západní Evropě je znám jako výrobce plachet nejen na džípy, ale i další vojenská vozidla. Pustil se i do výroby replik džípařského vybavení. Pokud jde o tramský život, z toulavého trampa se s lety stal tramp usedlý. V údolí říčky Chvojnice koupil a zrekonstruoval srub, odkud se o víkendových večerech line opět hudba country. Komanč pikuje banjo a co chvíli zaimprovizuje i na foukací harmoniku, jeho družka Lena hraje na kytaru, autoharfu, dulcimer a zpívá. Hudebně se projevují i Komančovi potomci, synové Marek a Honza, kteří se ale takto veřejně neprojevují. Komanč se se svými přáteli hudebně vrací až k samým kořenům country a patří k nemnoha interpretům a propagátorům old-time country.

Komanč na svém ranči

MILAN BZUK ŠKAROUPKA

Milan Bzuk Škaroupka

Milan Bzuk Škaroupka patří do druhé generace znojemských nadšenců pro country. Jako mnoho jiných, také jeho oslovil pikovaný zvuk pětistrunného banja. Leč nástroj toho typu byl v té době na českém trhu stále úzkým profilem. Tak jako řada jeho předchůdců se i Bzuk nejprve pustil do výroby banja podle svých představ tak říkajíc na koleně. Pronikl tak do tajů charakteristického banjového zvuku i zevnitř. Jako hráč, člen kapely Jewelci a vítěz Porty se dostal až na jeden z vrcholů české countryové scény. Současně hrál s moravskobudějovickou skupinou Duha, dále v kapelách Medvědi 09, Burana Orffchester, Bobr Band a ve večírkovém orchestru Klokočí. Poté, co Jewelci nenalezli cestu dalšího vývoje a rozpadli se, alternoval Bzuk v několika kapelách, až zakotvil v brněnském bluegrassbandu Sakrapes a následně ve znojemském Sešupu. Mimožánrově spolupracuje také s další znojemskou hudební skupinou Lucrezia Borgia.

Během dosavadní hudební dráhy přispěl zvukem svého banja na CD Jewelců Jiný než já a A kde jsou ti Voráři, CD Burana Orffchester – Nás mnoho, CD Lucrezia Borgia – Den mečů, Válka růží, Moc prstenů, Piknik u cesty a Hrej hudče píseň krásnou.

Bzuk ovládl svůj nástroj natolik, že jej lze bez nadsázky považovat za jednoho z předních tuzemských banjových instrumentalistů. Má na svém kontě i několik vlastních banjových instrumentálek. Co se možná o něm ještě až tak neví, že se věnuje i restaurování a opravám kytar.

TAKÉ HYMNA JE ŽÁNŘ

Hymna neboli chvalozpěv je jako hudební útvar druh ódy. Původně jimi byli opěvováni bohové, dnes mají víceméně ceremoniální funkci. Hymny mohou být vytvářeny uměle s motivy národními či ideovými. Hymnou se však může stát i píseň původně složená a interpretovaná pro jiný účel, která ovšem v jisté době vyjadřuje pocit celku – národa, společenství, klubu... To je i případ naší státní hymny, jejíž textovou část složil Josef Kajetán Tyl pro svou divadelní hru Fidlovačka aneb žádný hněv a žádná rvačka, hudbou ji opatřil František Škroup. Jako hymna je ovšem užita jen její první sloka. Slovenskou část bývalé československé hymny, Nad Tatrou sa blýska, napsal Janko Matúška na melodii slovenské lidovky Kopala studienku.

K uměle vytvořeným hudebním státním symbolům patřily hymny obou světových velmocí. Hymnou SSSR byla až do roku 1944 Internacionála. Pak na pokyn Stalina byla vypracována hymna sovětská. Autory textu jsou váleční reportéři S. V. Michalkov a G. Ureklian, melodii složil A. V. Alexandrov. Dnes je ovšem prezentována s jiným textem.

Za americkou hymnu The Star – Spengled Banner (Hvězdami posetý prapor) byla pojata píseň, jejíž text napsal během britsko-americké války (1814) při obraně pevnosti McHenry básník Francis Scot Key na melodii písně od Johna Staffgorda Smithe. Její první sloka je hymnou USA od roku 1931.

Evropská unie přijala za svou hymnu Beethovenovu Ódu na radost.

Hymnami se staly i písně žánru country. Příkladem může být dodnes populární countryovka Tennessee Waltz od Redda Stewarta a Pee Wee Kinga poprvé zaznamenaná v podání Patty Page v roce 1947. Dnes je oficiální písní státu Tennessee.

Hymnou Austrálie byla až do roku 1974 píseň God Save the Queen (Bože, ochraňuj královnu). Ve vládou vyhlášené soutěži na novou státní hymnu pak zvítězila skladba Advance Australia Fair. Zlidovělá tulácká písnička Waltzing Matilda (Tančící Matilda) od Banjo Patersona a Christiny Macphersonové zůstala nadále neoficiální hymnou. Její český text napsal Jiří Štáidl a v české podobě ji nazpíval Karel Hála a také Fešáci i Jan Vyčítal.

Posuneme-li se do českého country-trampského prostoru, pak mezi českými a moravskými trampy se stala hymnou píseň Jarky Motla, Vlajka. Pravověrní trampové ji při zaznění uctívají povstáním. Obdobně na Slovensku si takový kredit získala písnička Srdce trampů od Gézy Včeličky. Existuje i hymna junáků.

Také country vypalovačka Pony Express od Jiřího Fallady v podání KTO se stala hymnou Československého Pony Expresu. V roce 1983 byl založen partou kolem Jindřicha Bílka v Mníšku pod Brdy a v Suchdole nad Odrou nadšenci westernového ježdění z ranče Zlámaná podkova pod vedením Bohumila Hospodáře Kašpárka.

Také Znojmo, respektive Znojenské historické vinobraní má od roku 2011 svoji hymnu s hudbou Káji Maříka a textem Petra Šišky. Z kritického hlediska nahlíží na onu ódu Antihymna ZHV.

COUNTRY ZA KANÁLEM LA MANCHE

Anglická a irská lidová hudba vycházející z anglosaských hudebních tradic je jedním ze základních stavebních kamenů americké, potažmo světové country. Sama o sobě však nemá potenciál postavit se přímo a na roveň rané americké lidovce. Ostatně jistým důkazem omezených možností může být australská country, která de facto vyšla jednoznačně z britských kořenů (viz Countryman č. 11). Proto, pokud chceme mluvit o současné britské country, pak mluvíme o hudbě, která se během uplynulých dvou tří století „považila“ v kotli spolu s apallchianskou hillbilly, nasála do sebe tamní hudební ingredience, a tak dnes vlastně v podání britských country kapel slyšíme hudbu americkou, zvláště pokud se týká tradiční country či přímo bluegrassu. Leckdy se do zvuku, jako šídlo z pytle, prodere pozůstatek původního hudebního citu. Britská country je tedy skoro v postavení kontinentální country s předností a výhodou jazykovou.

Nahlédneme na některé britské country kapely podrobněji. Tak např. kvarteto **Dodge Brothers** (na snímku vpravo). Pochází ze Southamptonu, hrají od roku 1996 a v repertoáru střídají hillbilly, bluegrass, folk, skiffle, blues. Agilním členem kapely je hráč na basu Mark Kermode, který je současně filmovým kritikem a moderátorem televize BBC. Díky jeho kontaktům se kapela objevila i v několika prestižních programech, a navíc Mark nahrávky Dodge Brothers občas využívá ve svém blogu Kermode Uncat (Neotesaný). Kapela také na filmových festivalech doprovází němé filmy. Premiérové album vydali v roce 2006 pod titulem The Songbook of Weird Old America (Zpěvník staré divné Ameriky). Druhé album Louisa And Diabol (Luisa a ďábel) vyšlo o dva roky později a třetí The Sun Set (Západ slunce) pak v roce 2013.

Tak nějak napůl bluegrassová napůl folková kapela **Hatful of Rain** (Rozhněvaný déšť) z anglického Sussexu vznikla v roce 2010, kdy Fred Gregory – kytara, Phil Jones – banjo, basa, Chloe Overtonová – kytary, mandolína, vokály, autorka textů, poprvé společně vystoupili na festivalu South Coast. Posléze se k nim přidal houslista James Shenton, jinak člen Londýnského symfonického orchestru. Není to plně profesionální kapela, kromě Shetona mají běžná civilní povolání – tesař, porodní asistentka, tiskový mluvčí. První album *Way Up the Hill* (Vzhůru na kopec) vydali v roce 2012, po dvou letech druhé *The Morning Key* (Ranní klíč, 2014), následovalo EP *Climb the Air* (Vylézt na vzduch, 2016) a ke stažení jsou tři digitální singly.

Historie kapely **Orange Circus** začíná na toulkách Fleshe Hearta virginskou vysočinou Blue Ridge Mountains, kde vstřebával tamní horalskou muziku, aby si ji pak v sobě přivezl do domova v anglickém Lengtonu. Ke směsici appalačsko-keltského muzicírování se k Fleshovi (kytara, ústní harfa), postupně přidali Shep (banjo, mandolína dvanáctistrunná kytara, kajon), Mighty Raven (housle), Jessie Moonlight (tamburína, banjo). Kromě těchto stálých členů patří ke kapele ještě nejméně deset rotujících, příležitostných muzikantů.

Police Dog Hogan

Londýnští **Police Dog Hogan** (Policejní pes Hogan) vznikli před deseti lety. Hrají country, bluegrass i folk. Při premiérovém představení vystoupili ve složení – zpěvák James Studholme, houslista Edie Bishop, mandolinista Tim Jepson a kytarista Pete Robinson. Na nahrávkách z roku 2009 už zní i bicí Michaela Giriho, banjo Tima Dowlinga, baskytara Adama Bennetta. S kapelou vystupuje i klávesista Shahan Galichian a trumpetistka Emily Norrisová. Kapela má na kontě jedno EP *Fuzzy Folk Riod* (Zmatené lidové nepokoje) a čtyři alba – *Fidelis AD Mortem* (Větrný až do smrti), *From the Land of Miracles* (Ze země zázraků), *Westward Ho!* (název vesnice na jihozápadě Anglie), *Wild by the Side of the Road* (Divoká strana silnice).

To, co je skoro typické pro britskou moderní country, naplňuje mladá kapela, vlastně sourozenecké duo z Hampshiru, **Ward Thomas**. Často je k jejich názvu připojováno označení První hvězdy country v Británii. Catherine a Lizzy Ward Thomasovy spolu s hudebníky z **The Shires** vytvářejí moderní country znějící americky, ale textově zůstává na ostrově. Jejich debutové album *From Whedre We Stand* sice skončilo až na 41. místě britského žebříčku, zato dva roky jejich druhé album *Cratwheels* (Přemety) se vyšplhalo na špici britské hitparády.

Z countryrockového soudku lze vybrat londýnskou kapelu **New The York Fund** olivněnou muzikou Rayna Adamse, Neila Younga, Boba Dylana a kapelou The Band. Skupina začala vystupovat v roce 2004 v indiánském stylu pod názvem *Cherryfals*. Jejich působištěm byly malé londýnské kluby.

Další londýnskou country rockovou kapelou je **Redlands Palomino Company**, která doprovází manželské pěvecké duo Alexe a Hannyh Eltonových. S etiketou *Outlaw Records* vydala dvě alba *By the time you hear this* (Mezitím slyšíte toto, 2004) a *Take Me Home*

(Vezmi mě domů, 2007) a EP *She is Yours* (Je vaše, 2008), načež přešla k Clubhouse Records UK, pro niž nahrála album *Do not Fade* (Neztrácej se, 2011) a o tři roky později čtvrté *Broken Carelessly* (Nedbale rozbitý, 2014). Kromě Británie vystupovali také v Norsku, ve Španělsku, ve Francii a podnikli i sérii koncertů v USA.

Rockingbirds (Tančící ptáci) taktéž z Londýna vznikli v roce 1990, ale po pěti letech se rozešli, aby se za dalších třináct let opět dali dohromady. V onom prvním období vydali alba *Rockingbirds* (1992), o tři roky později *Whatever Happened to the Rockingbirds?* (Co se stalo s Rockingbirds?) a singly *A Good Day For You Is a Good Day For Me* (Dobrý den pro vás je dobrým dnem pro mě, 1991), *Jonathan, Jonathan* (1992), *Gradually Learning* (Postupně se učí, 1992), *Band of Dreams* (Kapela snů, 1995) a EP *Rockingbirds-R-Us* (1993). V rozpad kapely vyústila personální přestavba. Druhé období zahájila kapela koncertem v Royal Festival Hall, načež podnikla sérii vystoupení k podpoře alba sestaveného z remastrovaných starších nahrávek. V roce 2013 vydali album *The Return of the Rockingbirds* (Návrat Tančících ptáků) a singl s béčkovým *Man in the Moon* (Člověk na měsíci) na druhé straně se skladbou *Lookingback Lullaby* (Pohled na loupež, 2009).

Kapela **Whybirds** z Bedfordu se hlásí k odkazu The Byrds a jejich countryovému LP *Sweetheart of the Rodeo* (Miláček Rodea). Hodně se Byrdům podobali ve vokální povinnosti všech členů skupiny a všichni se také podíleli na vytváření vlastního repertoáru. Za vzor si brali i Bruce Springsteena, Neila Younga, Bryana Adamse... Tři její členové Ben Haswell (kytara), Luke Tuchscherer (bicí) a Taff Thatcher (basa) se znali už ze školy, kde hráli v kapele The Wiev (Pohled), a když se rozpadla, založili v roce 2006 The Whybirds. K nim se přidali Dave Banks a Nick Mailing. Hrají oldcountry, rock i americanu (styl americké country). Debutovali epíčkem *Tonight* (Dnes v noci, 2007) a albem *The Whybirds* (2008). Dalšímu albu *Cold Blue Sky* (Studené modré nebe, 2010) se dostalo více než příznivých recenzí ve smyslu nic nepřebývajících, nic nechybějících, pěkné melodie, bohatá instrumentace. V roce 2012 opustil kapelu basista Thatcher, znechucen komercializací muziky, a začal vydávat hudbu zcela zdarma jako The Quaint & The Curious (Tichý a zvědavý). V roce 2013 kapela vydala dva singly *The Cure* (Lék) a *Crow's Caw* (Krákání vran) a pak i album *A Little Blood* (Trocha krve). Název nosiče vysvětluje poněkud morbidní verš ve stejnojmenné písni: „Nejsme mrtví, máme ještě trochu krve, která může krváčet...“

Na závěr zdaleka ne vyčerpávajícího exkurzu do britské country přidávám výsledek jedné z posledních shrnujících anket časopisu *Up Country*. Bavičem roku byl vyhlášen Alan Gregory, sólistou Bob Keeley, kapelou Gary Perkins & The Breeye, zpěvákem Daren Busby, zpěvačkou Lynnette Marie, hudebníkem Derek Thurlby,

OPRAVNÍK PÍSNIČKOVÝCH OMYLŮ PŘÍBĚH INDIÁNA IRA HAYESE

Opravník tentokrát nebude při písničce *Balada o Ira Hayesovi* stavět před čtenáře dílčí zpívané omyly a porovnávat je se skutečností, ale nedá mu, aby se nepozastavil nad celkovou koncepcí písně.

Kdo to vlastně byl ten Ira Hayes? Z písničky se dovídáme, že byl indián, trpící pohnutým osudem svého národa, šel do války, bojoval, přežil, byl vyznamenán, aby se pak, jako válečný vysloužilce stal nepotřebným. Indiánský folkový zpěvák Peter La Farge, soupevník folkařů z Greenwich Village zhruba z poloviny minulého století, však příběh jednoho z hrdinů těžkých válečných bojů o Tichomoří přeměnil v obžalobu bílé Ameriky za utisk indiánů. Symbolický čin pětice amerických mariňáků,

Ira Hayes

mezi nimi Ira Hayes, kteří po dobytí hory Suribači vztyčili nad ostrovem Iwodžima americkou vlajku, odsunul La Farge do pozadí, ba co víc, některé okolnosti snad z neznalosti či účelově přizpůsobil svému záměru. Pro něj byl Ira Hayes především příslušník indiánského kmene Pima. To jméno jim bylo dáno až španělskými conquistadory, jimž indiáni na vše, neznajíce španělsky odpovídali pima – já nevím. Správnější je mluvit o kmeni Akimel O'Odham, neboli Říčních lidech. Jejich domovem je arizonské povodí řek Gila a Salt, které indiánům skýtalo obživu, vláhu pro jejich pole, ale nejen to, obě řeky chápali jako posvátné a jako takové vstoupily do jejich životní filozofie, morálky a náboženské mystiky. Bylo tomu tak po staletí až do doby, kdy farmářské zavlažovací projekty, spojené s výstavbou přehrad, vodu indiánům vzaly. Od té doby dosud soběstačná komunita Pimů trpěla v důsledku neúrody hladem, který záhy přešel v hladomor. Mnozí z Pimů proto opouštěli kmen a nechali se najímat na nádenickou práci. V tomto pohledu má La Farge obecně pravdu. To ale nebyl tak úplně případ Ira Hayese.

Pravda, zpěvák vzpomněl i Hayesovu účast v bojích při osvobozování tichomořských ostrovů i krutý boj o Iwodžimu, ale pravdu už nemá, když zpívá, že po válce ho společnost odkopla a že kvůli tomu se z něj stal alkoholik, aby nakonec zemřel opilý v příkopu.

Ira Hamilton Hayes (1923–1955), přezdívaný Chief Falling Cloud (Náčelník Padající Mrak), se narodil v arizonském Sacatonu. Otec Joseph, veterán první světové války, farmařil, matka Nancy učila v nedělní škole. Ira měl pět mladších sourozenců. Navštěvoval školu v Sacatonu a pak střední školu pro indiány ve Phoenixu. Po škole pracoval jako tesař. Tedy žádný nádeník. Už na střední škole, po útoku Japonců na Pearl Harbor, se svěřil spolužákům s odhodláním dát se k námořnictvu. Zatím sloužil v civilní obraně. V devatenácti se přihlásil do výcvikového střediska námořních parašutistů. V prosinci 1942 byl zařazen do 3. divize speciálních jednotek v Camp Elliott v Kalifornii a o čtyři měsíce později se už plavil do Nové Kaledonie. Odtud pokračoval na Guadalcanal. Poté, co byl pluk paramariňáků rozpuštěn, byl Ira převelen do 2. praporu 28. námořního pluku a odeslán na Havaj, kde se cvičil pro výsadek na ostrov Iwodžima.

Vztyčování vlajky vítězství na Suribači

(4 900 padlých, 1 900 nezvěstných, 19 200 zraněných) byly větší než protivníkovy (22 300).

Po dobytí klíčové pozice na vrcholu Suribači byl Ira Hayes jedním z vojáků, kteří měli vynést na vrchol zásoby a vztyčit tam vlajku Spojených států. Vztyčování vlajky na počest dobytí důležitého postu, zachycené Joem Rosentalem, válečným zpravodajem agentury AP, se stalo ikonou celého tichomořského vítězství. Šestice vojáků s vlajkou se rázem stala národními hrdiny.

Ira Hayes si po válce zahrál sám sebe ve filmu Sands of Iwo Jima (Písky Iwodžimy) po boku Johna Wayna. Zúčastnil se také propagačních akcí ve prospěch válečných dluhopisů a při té příležitosti se setkal s prezidentem Rooseveltem. Byl také přijat starostou Los Angeles.

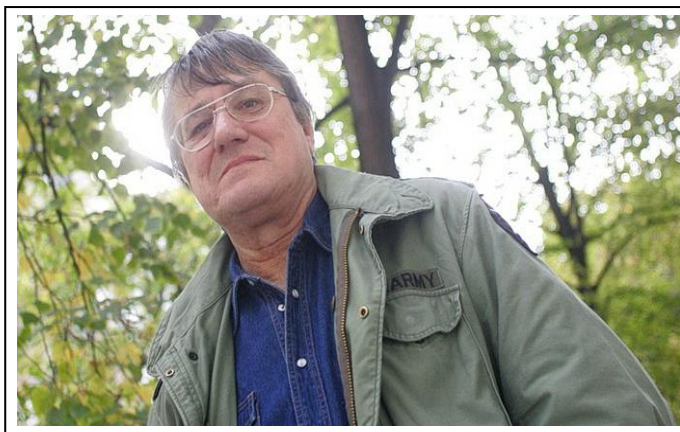
Takže není až tak pravda, že byl po válce zapomenut. Na druhou stranu, posléze si kvůli alkoholu nedokázal udržet stálé zaměstnání. K tomu je ovšem potřeba dodat, že indiáni obecně mají nižší práh vstřebatelnosti alkoholu a snáze se opijí. Ira stejně jako mnoho vojáků po návratu z války trpěl posttraumatickou stresovou poruchou.

Iraův bratr Keneth, korejský válečný veterán, zpochybnil Iraovu smrt jako důsledek utopení se v opilosti v příkopu a upozornil na předchozí spor bratra při hře v karty a následnou rvačku s jiným indiánem, který to ale popřel, pitva se nekonala a indiánská policie případ odložila.

Ira Hamilton Hayes je pohřben na Arlingtonském vojenském hřbitově ve Virginii a v rodném Sacatonu má pomník. (Zdroj informací: wikipedia; Dan Van Der Vat: Válka v Pacifiku, Argo, Praha, 2001.)

Že La Fargeho píseň převzal hodně levicový Pete Seeger a zařadil ji na své LP Broadside Ballads vol. 2 (Široký proud balad č. 2, 1965), to je docela pochopitelné. Rovněž Bob Dylan není z těch, kteří by opěvovali válečné hrdiny. Jeho verzi si můžeme poslechnout z LP Dylan (1973). Že ji do svého repertoáru a na LP Bitter Tears (Hořké slzy, 1964) zařadil i countryman Johnny Cash, jen dokládá Cashovo dlouhodobé soucítění s osudem indiánů. Následovali i další zpěváci. Jistě, trpký osud původních obyvatel Ameriky je závažné téma, ale na druhou stranu ani útrapy tisíců mužů bojujících a umírajících v bojích při osvobozování Tichomoří není zanedbatelnou maličkostí.

Do našeho prostředí uvedli Baladu o Ira Hayesovi Greenhorni (LP Písně větru z hor, Panton, 1976). Autor českého textu Honza Vyčítal také převzal La Fargeův pohled. Ale právě u něj, ortodoxního amerikanofila, je to dost překvapivé. Patrně mu stačilo doporučení od Cashe, Dylana a Seegera. Připomenu jeho oslavu amerických vojáků v písních Veterán, To tenkrát v čtyřicátom pátom.. Dovedu si představit, že i českou coververzi Ira Hayese psal ve svém vyšisovaném parkeru US Army a ne s indiánskou čelenkou.

Autor české verze o Ira Hayse, Greenhorn Jan Vyčítal

Spíš bych od Vyčítala, coby obdivovatele Ameriky, často ve svých písních připomínajícího hrdinství amerických vojáků, čekal, že z písně sejme onen sociální podtón. Viz části textu písně v českém podání: „vzali (tedy bílí muži) mu (rudému národu) právo na vodu. A od těch dob zem (indiánská zem) plodila jen bodláky a býlí...“ Je pravda, že bílý muž okupoval půdu indiánských kmenů, ale to on udělal z Ameriky tu Ameriku, tak jak ji dnes známe.

Text: „... Amerika neměla pro něj (indiána) nic víc než kabát nádeníka...“ I nekvalifikovaní bílí přistěhovalci, stejně jako Číňané či černoši mohli dělat jen nádenickou práci. Jistě při tom hrála i rasa svou roli, ale nebyla jediným kritériem. Totéž se u nás týká většiny cikánů.

Z textu písně: „ Pod hvězdnou vlajkou plul se bít do písku Iwodžimy...“ To sedí přesně!

Z textu o verš dál: „Když přišel mír, tak divná změna najednou se stala: Ta jeho zem (Amerika) už indiána nepotřebovala.“ Demilitarizace válečné armády se týkala většiny vojáků.

Z toho plyne, že Balada o Ira Hayesovi je poplatná levicovému, v našem podání protiamerickému postoji, který a priori straní indiánům bez ohledu na skutečnosti Hayesova životního příběhu.

Ještě poznámka: Zařazení písně o Ira Hayesovi do českého countryového repertoáru považují, nejen z hlediska výše uvedených skutečností, za další příklad bezmyšlenkovitého kopírování. Víc by českým country kapelám slušelo, aby po vzoru Američanů připomínaly víc vlastní válečné hrdiny.

TIPY PRO VAŠI FONOTÉKU

CHRIS STAPLETON – FROM A ROOM VOL. 1&2

Chris Stapleton, 39letý rodák z Kentucky, deklaruje názvem CD místo natáčení alba v historickém nashvillském studiu RCA. Kdysi se také jako songwriter přizpůsoboval nashvillskému soundu, načež se jako zpěvák se svou syrovou doprovodnou kytarou přiklonil k trendu country outlaws 70. let. Čerpá z country, jižanského rocku i jižanského soulu. Jeho v pořadí třetí studiové CD vydané v prosinci 2017, označené ale jako „vol.2“, se co do komerčnosti dostalo na 2. místo žebříčku Billboard 200.

V prodejnách Bontonland za 420 Kč.

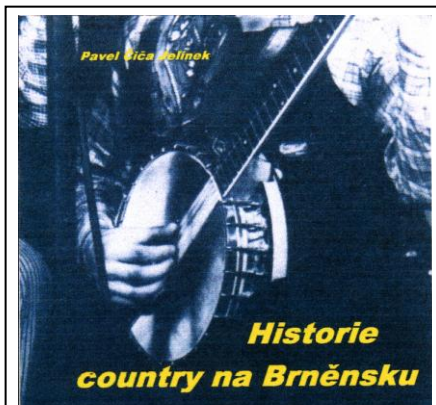
WABI DANĚK – MŮJ ROČNÍK '47, ĎABLOVO STÁDO

Nejedná se sice o novinky, dvojCD Můj ročník '47 vyšlo v roce 2013 a Ďablovo stádo je ještě o dva roky starší, ale v souvislosti s nedávným úmrtím moravského a vpravdě i národního písničkáře se staly opět mimořádně aktuálními. Stanislav Jan Wabi Daněk (1947–2017) prošel kapelami Plízák, Rosa, Ďablovo stádo, spolupracoval s kapelami Hoboes a Pacifik. Na jeho nejúspěšnějším LP Rosa na kolejích (1984), nahrané v brněnském rádiu, spolupracoval jako zvukový mistr Karel Špalek od Jevišovických Stopařů.

OBČAS COUNTRY – DRUHÁ STRANA MINCE

Druhé cédéčko „občascountryové“ skupiny Jardy Pytláka Říhy se takřka celé nese v duchu jeho skladatelské, textařské, aranžérské a instrumentální invence. Jen o zpěv se podělil se svými spoluhráči. Pytlák se ve výběru skladeb místy vrací až do svých začátků, k repertoáru někdejší znojemské bigbítové kapely Bezejmenní či k písničkám moderně countryových Vorařů. Nahrávky byly pořízeny „naživo“, což se místy projevilo v nevyváženosti jejich instrumentální a vokální složky. Je škoda, že booklet není vybaven obvyklými obsahovými náležitostmi a trpí i grafickými a gramatickými prohřešky, jak je patrné i z nečitelnosti titulní strany CD.

PAVEL ČIČA JELÍNEK

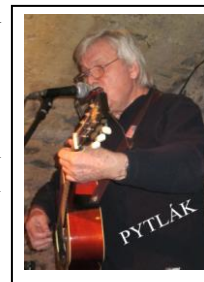
HISTORIE COUNTRY NA BRNĚNSKU

Brněnský trampský písničkář, člen kapely Karabina a současně archivář a badatel historie tramské a country muziky na Moravě, Pavel Čiča Jelínek, vydal na sklonku loňského roku fonofilii v podobě dvojCD s více než devítihodinovým záznamem písničkového materiálu dokumentujícího vývoj a historii country hudby na Brněnsku a v okolí. Na CD jsou prezentovány i znojemské kapely Voraři, Květinka a Jewelci.

PŘEDVÁNOČNÍ COUNTRY ČECHR

Samozřejmě že smyslem Čechrů je diváky bavit, bavit je především hudbou, písničkami, ale nad tím vším je ještě vyšší princip, který bývá nezřídka místními organizátory upozaděn ve prospěch komerce a nadbíhání konzumnímu chápání kultury. V případě Čechrů, Apatyk a dalších alternativ vůči oficiální městské kultuře je oním vyšším principem prezentace znojemských hudebníků, zpěváků a performerů, kteří jinak nemají mnoho šancí vystupovat před místním publikem. Právě prosincový country Čechr ve vysokoškolském klubu Harvart potvrdil ještě další dimenzi tohoto snažení, že i místní aktéři bez pozlátka televizní popularity dokážou publikum zaujmout a strhnout. Je to oboustranně potěšující.

Původním old-time country repertoárem se blýsklo duo Komanč & Lena. Pavel Komanč Nekvasil střídal pětistrunné banjo a foukací harmoniky, Lenka Nováková doprovázela písničky zpívané v apalačském nářečí na kytaru, autoharfu a dulcimer. Že Milan Bzuk Škaroupka, někdejší člen kapely Jewelci, nyní brněnské kapely Sakrapes a znojemského Sešupu, je banjistou par excellence, předvedl úvodní úpravou beatlesovského Yesterday, několika vlastními skladbami a pak i strhujícími instrumentálkami s doprovodem dalšího ex-Jewelka kytaristy Martina Málka a nynějšího parťáka od Sešupáků, basisty Zdeňka Maříka. Jarda Pytlák hrál své starší i nové písničky, tentokrát přísně unplugged. Promotér pořadu a znojemské country, Jirka Cmunda Roupec, zahájil Čechr mixem americko-českých cover verzí známých countryovek a pak program zakončil, vzdor adventnímu klidu, večírkovým repertoárem od swingových kainerovek až po rock'n'roll. Během večera byly Komančovi a Bzukovi předány, za jejich přínos znojemské country, sošky Mr. Countryman (viz str. 4 a 5).

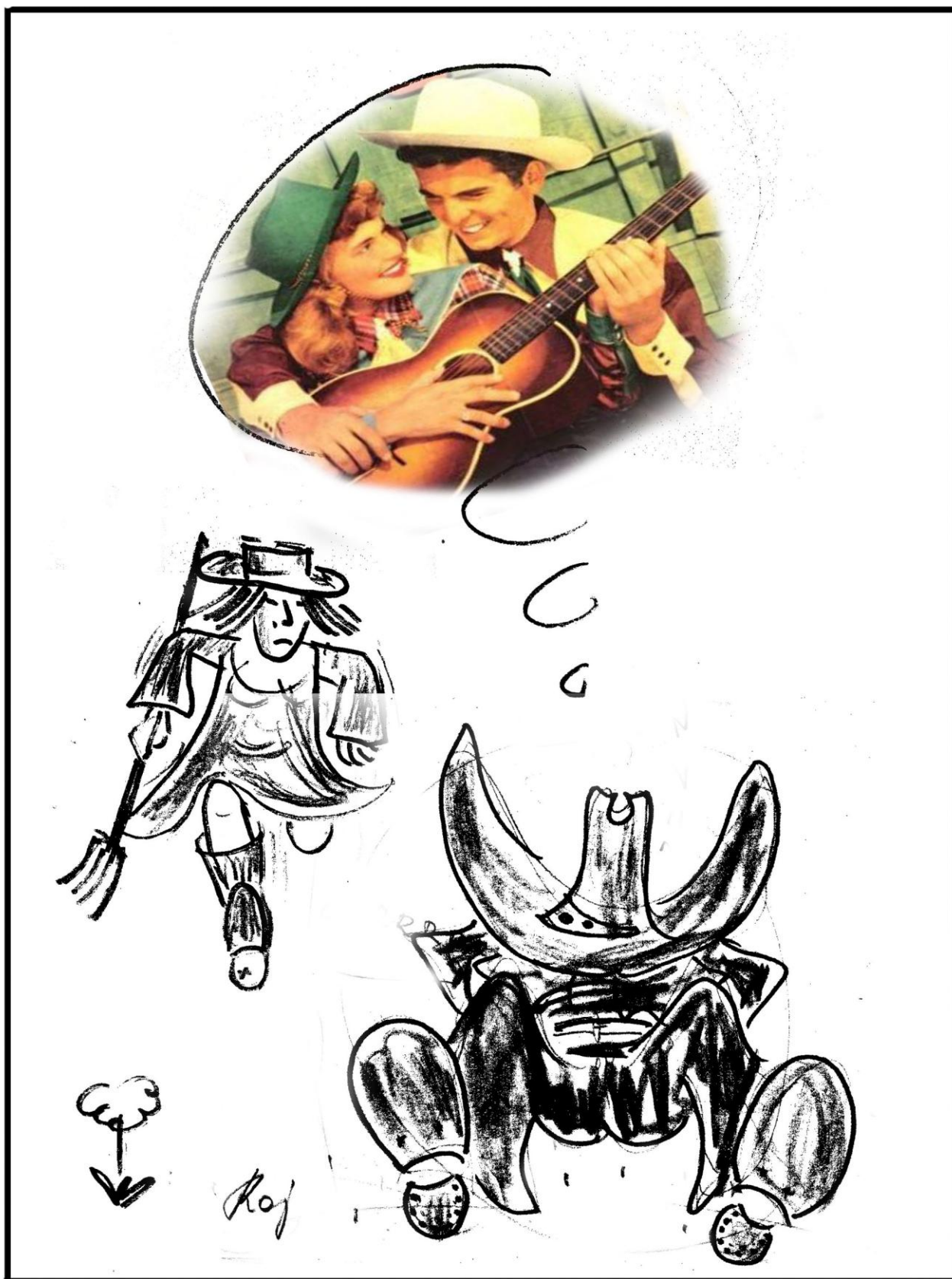

COSI A OBČAS

Zhruba před dvěma lety mělo v Čechru premiéru cosi jako tramp-swingové kvarteto Ludvy Leischnera. Bylo tehdy posluchači přijato více než příznivě, leč vzápětí se muzikanti rozešli každý po svém. Nyní se v klubu Harvart v premiérovém repete představili Leischnerovi Cosi (tak si říkají) v trochu pozměněné sestavě – leader Ludva Leischner vyměnil kontrabas za kytaru, syn Ludva se drží klarinetu, stejně jako Helena Tůmová houslí, basového partu se ujala nová tvář v kapele, Honza Havlík. Ovšem skutečným kapelníkovým meisterstückem je jejich mladinká zpěvačka Jindřiška Fialová, jež si hned získala publikum nejen svým sympatickým projevem, samý dívčí pel (staří kocouři nestačili praskat fousama), ale i svěžím čistým hlasem. Suverénně zazpívala anglicky několik swingových evergreenů. Rázem se omladilo i obcenstvo. (To je to, co se znojemské country scéně zatím nedaří.)

V druhé polovině večera hrála kapela Občas Country, která při této příležitosti pokřtila svoje cédéčko (více o něm na předchozí straně). Ač také v posledním čase takřka nehraje, navíc ji zlobila aparatura, hudebně odvedli svůj standard, ale ve srovnání s předchozí, o generaci i dvě mladší skupinou, byl jejich pódiový projev poněkud kostrbatý.

Znojemský Countryman tiskem i elektronicky

Od tohoto čísla, včetně, rozesílám Countrymany na adresy, které mám, elektronicky. Tisk nezastavuji, jen omezuji počet tištěných bulletinů. V případě, že by někdo z těch, kterým jsem ho poslal e-mailem, chtěl z nějakého důvodu tištěnou verzi, stačí mi napsat. Platí to i opačně, komu víc vyhovuje elektronická podoba a není mu doručována, ať mi napíše svoji e-mailovou adresu. Znojemský Countryman tak mohou dostávat nejen muzikanti, ale i příznivci znojenské country muziky.

ZNOJEMSKÝ COUNTRYMAN

Pro přátele country hudby vydává Jiří Cmunda Roupec v autorském vydavatelství ROJ

Pokud není uvedeno jinak, autorem nepodepsaných příspěvků je Jiří Cmunda Roupec

Fotografie: Jiří Cmunda Roupec, archiv autora, internet

Toto číslo vyšlo v lednu 2018 v tištěné (30 ks) i elektronické verzi

Copyright: Cmunda 2017